

Practical Law:

Rambam, Laws of Reciting Shema, Ch. 1

(1) Whoever recites the Shema says blessings before and after it. In the daytime, he says two blessing before and one after; at night, he says two blessings before and two after.

(2) The first blessing before the Shema in the daytime is “[Blessed are You ...] Who makes light and creates darkness;” the second is “You have loved us with eternal love;” the blessing afterwards is “True and enduring.” The first blessing before [the Shema] at night is “Who makes the evening darkness;” the second is “You have loved Your people, the House of Israel, with eternal love.” The first blessing after the Shema is “True and faithful;” the second is “Cause us to lie down.”

(3) The first blessing before the Shema, both in the daytime and at night, begins and ends with the form “Blessed are You.” All the rest of the blessings of the Shema conclude with “Blessed are You,” but do not have an opening sentence of this form.

הלכה

הרמב"ם הלכות קריאת שמע פרק א

א הקורא קריאת שמע מברך לפניו ולאחריה ביום מברך שתיים לפניו ואחת לאחריה ובלילה מברך שתיים לפניו ושתיים לאחריה: ב ברכה ראשונה שלפניה ביום יוצר אור ובורא חשך וברכה שניה אהבת עולם אהבתנו ושל אחריה אמת ויציב. וברכה ראשונה שלפניה בלילה מעריב ערבים. שניה לה אהבת עולם בית ישראל עמך אהבת. וברכה ראשונה שלאחריה אמת ואמונה שניה לה השכיבנו: ג ברכה ראשונה שלפניה בין ביום בין בלילה פותח בה בברוך וחותם בה בברוך ושאר ברכותיה חותם בכל אחת מהן בברוך ואין להם פתיחה בברוך:

YITRO FOR WEDNESDAY

יתרו ליום רביעי

TORAH

תורה

יכוין בקריאת ששה פסוקים אלו שהם כנגד ו דמילוי וו דשם ב"ן לקנות בו הארת נפש משבת הבאה

טז כִּי־יִהְיֶה לָּהֶם דָּבָר בֹּא אֵלַי וְשִׁפְטֹתַי בֵּין אִישׁ וּבֵין רַעְהוּ וְהוֹדַעְתִּי אֶת־חֻקֵי הָאֱלֹהִים וְאֶת־תּוֹרֹתַי: יז וַיֹּאמֶר חֲתָן מֹשֶׁה אֵלָיו לֹא־טוֹב הַדָּבָר אֲשֶׁר אַתָּה עֹשֶׂה: יח נָבַל תִּבְּל גַּם־אֶתָּה גַּם־הָעַם הַזֶּה אֲשֶׁר

טז כִּי־יִהְיֶה לָּהֶם דָּבָר בֹּא אֵלַי וְשִׁפְטֹתַי בֵּין אִישׁ וּבֵין רַעְהוּ וְהוֹדַעְתִּי אֶת־חֻקֵי הָאֱלֹהִים וְאֶת־תּוֹרֹתַי: יז וַיֹּאמֶר חֲתָן מֹשֶׁה אֵלָיו לֹא־טוֹב הַדָּבָר אֲשֶׁר אַתָּה עֹשֶׂה: יח נָבַל תִּבְּל גַּם־אֶתָּה גַּם־הָעַם הַזֶּה אֲשֶׁר

(16) If they have a matter, he comes to me, and I judge between a man and his neighbor, and I make known the statutes of God and His laws. (17) Moshe's father-in-law said to him; The thing you are doing is not good. (18) You will surely wear yourself out — also you and these people who are with you, for the

RASHI

רש"י

(16) **If they have a matter, he comes to me** — [I.e.,] *the one who has the claim comes to me.* (17) **Moshe's father-in-law said** — *Scripture refers to him, in a respectful manner, [i.e.,] as the king's father-in-law [and*

(טז) כִּי יִהְיֶה לָּהֶם דָּבָר בֹּא אֵלַי. מִי שִׁהִיָּה לּוֹ הַדָּבָר בֹּא אֵלַי: (יז) וַיֹּאמֶר חֲתָן מֹשֶׁה. דֶּרֶךְ כְּבוֹד קוֹרְאוֹ

and

מִן־כֶּבֶד מִמֶּךָ הַדָּבָר לֹא־תוֹכֵל עֲשׂוֹהוּ
 לְמַעַבְדֵיהֶ בְּלִחוּדְךָ: יט כַּעֲשֵׂן
 קִבֵּל מִנִּי אֲמַלְכֶנּוּ וַיְהִי מִיִּמְרָא
 דִּי בְּסַעֲדָךְ הוּוּ אֶתְּ לַעֲמָא
 (תַּבְע) אֶלְפִן מִן קִדְמָא יִי וְתַהִי
 מִיִּתִי אֶתְּ יִת פְּתַגְמִיא לְקִדְמָא
 יִי: כ וְתִזְהַר יִתְהוֹן יִת קִימִיא
 וְיִת אֲוִרִיתָא וְתַהוֹדַע לְהוֹן יִת
 אֲוִרְחָא דִּיהִכּוֹן בְּה וְיִת עוֹבְדָא
 דִּיעֲבָדוּן: כא וְאֶתְּ תַחֲוִי מְכַל
 עֲמָא גְבַרִין דְּחִילָא דְּחִילָא דִּי
 גְבַרִין דְּקִשׁוּט דְּסַנֵּן לְקַבְלָא

עֲמָךְ כִּי־כִבֵּד מִמֶּךָ הַדָּבָר לֹא־תוֹכֵל עֲשׂוֹהוּ
 לְבַדְּךָ: יט עֲתָה שְׁמַע בְּקִלִּי אִיעֲצֶךָ וַיְהִי
 אֱלֹהִים עֲמָךְ הִיָּה אֵתְּהָ לָעַם מוֹל הָאֱלֹהִים
 וְהִבֵּאת אֵתְּהָ אֶת־הַדְּבָרִים אֶל־הָאֱלֹהִים:
 כ וְהִזְהַרְתָּה אֶתְּהֶם אֶת־הַחֲקִים וְאֶת־
 הַתּוֹרֹת וְהוֹדַעְתָּ לָהֶם אֶת־הַדֶּרֶךְ יִלְכוּ בָּהּ
 וְאֶת־הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר יַעֲשׂוּן: כא וְאֵתְּהָ תַחֲזֶה
 מִכָּל־הָעָם אַנְשֵׁי־חַיִל יִרְאִי אֱלֹהִים אַנְשֵׁי

matter is too heavy for you; you cannot do it alone. (19) Now listen to my voice. I will advise you, and may God be with you. You represent the people before God, and you shall bring the matters to God. (20) And you shall caution them concerning the statutes and the laws, and you shall make known to them the way in which they shall go and the deeds they shall do. (21) But you must seek from among all the people men of substance, God-fearing men of truth, who

RASHI

רש"י

not by his name]. (18) **נבל תבל** — *As the Targum [Onkelos] renders; מילאה תלאי — “You will surely wear yourself out,” but the expression is an expression of withering, fleistre in Old French, like [these examples,] “And the leaves will be (נבל) withered;” (Jeremiah 8:13); [and] (כנבל עלה) “As a leaf withers from a vine,” (Isaiah 34:4) which withers because of the heat and because of the cold, and its strength weakens, and wearies. Also you — [This comes] to include Aharon, Chur, and the 70 elders. Is too heavy for you — Its weight is greater than your strength. (19) I will advise you, and may God be with you — [This is not a blessing, rather, “May G-d be with you,] in [this] counsel.” He [Yitro] said to him [Moshe], Go, and consult with the Almighty [as to whether my advice should be followed] (Mekhilta). You represent the people before God — [as an] agent and an intermediary between them and the Omnipresent, and the one who asks Him concerning the laws. The matters — Their disputes. (21) But you must seek — With the Divine Spirit which rests upon you. (Mekhilta) Men of substance — Men of wealth, who have no need to flatter or show favoritism. (Mekhilta) Men of truth — These are people who inspire confidence, who deserve*

הכתוב חותנו של מלך: (יה) נבל תבל. פתרגומו. ולשונו לשון כמישה פלייש טרא. כמו והעלה נבל. כנבל עלה מגפן וגו' שהוא כמוש על ידי חמה ועל ידי קרח וכחו תש ונלאה: גם אתה. לרבות אהרן וחור ושבעים וקנים: כי כבוד ממך. כובדו רב יותר מכותך: (יט) איעצך ויהי אלהים עמך. בעצה אמר לו צא המלך בגבורה: היה אתה לעם מול האלהים. שליח ומליץ בינותם למקום ושואל משפטים מאתו: את הדברים. דברי ריבותם: (כא) ואתה תחזה. ברוח הקדוש שעליך: אנשי חיל. עשירים שאין צריכין להחניף ולהפיר פנים: אנשי אמת. אלו בעלי הבטחה שהם כדאי לסמוך

מִמּוֹן וּתְמַנִּי עֲלֵיהוֹן רַבְנִי
אֶלְפִין רַבְנִי מֵאוֹתָא רַבְנִי
חֲמִשִּׁין וְרַבְנִי עֶשְׂרִיתָא:

אִמַּת שְׁנָאִי בִצַּע וְשִׁמַּת עֲלֵהֶם שְׂרִי
אֶלְפִים שְׂרִי מֵאוֹת שְׂרִי חֲמִשִּׁים וְשְׂרִי
עֶשְׂרֹת:

hate gain, and you shall appoint them over [the people] as leaders of thousands, leaders of hundreds, leaders of fifties, and leaders of tens.

RASHI

רש"י

to have their words relied upon, and thereby, their commands are obeyed. (Mekhilta) **Who hate gain** — *Who hate [even] their own property [when there could be doubt] in litigation, like [the Talmudic adage] that we say: Any judge from whom money is exacted through litigation is not [fit to be] a judge*

על דבריהם שעל ידי כך יהיו דבריהם נשמעין; שְׁנָאִי בִצַּע. שְׁשׂוֹנְאִין אֶת מְמוֹנָם בְּדִין כְּהֵיא דְאִמְרִינָן כּל דִּינָא דְמִפְקִין מְמוֹנָא מִינְיָה בְּדִינָא לָאו דִּינָא הוּא: שְׂרִי אֶלְפִים. הֵם הָיוּ שֵׁשׁ מֵאוֹת שְׂרִים לְשֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלְף: שְׂרִי מֵאוֹת. שֵׁשׁ אֶלְפִים הָיוּ: שְׂרִי חֲמִשִּׁים. י"ב אֶלְף: וְשְׂרִי עֶשְׂרֹת. שֵׁשִׁים אֶלְף:

[since a case regarding questionable money should never have reached court (Be'er BaSadeh)].

(Mekhilta, Baba Batra 58b) **As Leaders of thousands** — *There were six hundred officers for the six hundred thousand [men of Israel].* (Mekhilta, Sanhedrin 18a) **Leaders of hundreds** — *There were six thousand.* (Mekhilta, Sanhedrin 18a) **Leaders of fifties** —

Twelve thousand. (Mekhilta, Sanhedrin 18a) **And leaders of tens** — *Sixty thousand.*

(Mekhilta, Sanhedrin 18a)

PROPHETS Isaiah 7

נביאים ישעיה פרק ז

ג וְאָמַר יי לִישַׁעְיָה פּוֹק פְּעוֹן
לְקַדְמוֹת אַחֲזוֹ אֶת וְשֹׁאֵר
תִּלְמִידָךְ דְּלֹא חָטוּ וְדַתְבוּ
מִחֲטָאָה לְסִפְּי מְזִיקָת
בְּרִיכְתָא עֲלִיתָא דִּי בְּכַבֵּשׁ חָקֵל מְשֻׁטַח קְצִירֵיא: ד וְתִימַר לִיָּה אֶסְתַּמַּר וְנוֹחַ לֹא תִדְחַל וְלִבְךָ לֹא יוֹעַ

ג וַיֹּאמֶר יְדוּהָ אֶל־יִשְׁעִיָּהוּ צֹא־נָא לְקִרְאֵת אַחֲזוֹ
אֶתָּה וְשֹׁאֵר יָשׁוּב בְּנֶךְ אֶל־קִצֵּה תַעֲלֵת הַפְּרִכָּה
הָעֲלִיזָנָה אֶל־מַסְלַת שְׂדֵה כּוֹבֵס: ד וְאָמַרְתָּ אֵלָיו
בְּרִיכְתָא עֲלִיתָא דִּי בְּכַבֵּשׁ חָקֵל מְשֻׁטַח קְצִירֵיא: ד וְתִימַר לִיָּה אֶסְתַּמַּר וְנוֹחַ לֹא תִדְחַל וְלִבְךָ לֹא יוֹעַ

(3) And the Lord said to Yeshayahu, Go forth now to meet Achaz, you, and Shear-Yashuv your son, at the end of the aqueduct of the upper pool to the road of the washer's field; (4) And say to him, Be secure and calm; fear not, neither

RASHI

רש"י

(3) **And Shear-Yashuv your son** — *The remnant which will return to Me through your efforts are considered as your sons.*

(ג) וְשֹׁאֵר יָשׁוּב בְּנֶךְ. שְׂאֲרִית שְׁיָשׁוּבוּ אֵלָי עַל יְדֶךָ וְהֵם כְּבָנֶיךָ: (ד) הַשְּׂמֹר וְהַשְׁקֵט. שֵׁב בְּשִׁלְוָה כִּינֵן עַל שְׂמֵרָיו:

(4) **Be secure and calm** — *Sit calmly as*

wine sits atop its lees.

הַשְּׁמֵר וְהַשְׁקֵט אֶל־תִּירָא וּלְבַבְךָ אֶל־יֵרֶךְ מִשְׁנֵי
 זַנְבוֹת הָאוּדִים הַעֲשֵׂנִים הָאֵלֶּה בַּחֲרֵי־אֵף רִצִּין
 וְאַרָם וּבֶן־רִמְלִיָּהוּ: ה' יַעַן כִּי־יַעַץ עָלֶיךָ אָרָם רָעָה
 אֶפְרַיִם וּבֶן־רִמְלִיָּהוּ לְאָמֹר: ו' נַעֲלֶה בִיהוּדָה
 וּנְקִיצְנָהּ וּנְבַקְעָנָהּ אֵלֵינוּ וּנְמַלִּיךְ מֶלֶךְ בְּתוֹכָהּ אֵת
 בֶּן־טַבְּאֵל: ז' כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְדֹוֹה לֹא תִקּוּם וְלֹא
 תִהְיֶה: ח' כִּי רֹאשׁ אָרָם דְּמִשְׁק וְרֹאשׁ דְּמִשְׁק רִצִּין
 וּבִעוֹד שְׁשִׁים וַחֲמֵשׁ שָׁנָה יַחַת אֶפְרַיִם מַעֵם:

דְּמִשְׁק רִצִּין וּבִסוּף שְׁתֵּין וַחֲמֵשׁ שָׁנִין יִבְטְלוּן בֵּית יִשְׂרָאֵל מִמְּלָכּוֹ:

be fainthearted from the two stubs of these smoking firebrands, from the fierce anger of Rezin and Aram, and the son of Remaliahu. (5) Because Aram, Ephraim, and the son of Remaliahu, have taken evil counsel against you, saying, (6) Let us go up against Yehudah, and provoke it, and let us annex it for us, and appoint a king in its midst, the son of Tabeal; (7) Thus said the Lord God, It shall not stand, nor will it come to pass. (8) For the head of Aram is Damascus, and the head of Damascus is Rezin; and within sixty-five years Ephraim shall be broken, and it will no longer be a people.

RASHI

[Two] stubs of these smoking firebrands

— They should be in your eyes as the stubs of firebrands whose flames have been extinguished. **The fierce anger** — Those who come upon you with fierce anger.

(6) **And provoke it** — Provoke them to war.

And provoke it — We will level it as a (בקעה) plain to our level [and annex it]. **The son of**

Tabeal — [An acronym טוב אל meaning]

good for us. (7) **It shall not stand** — Their plan. (8) **For the head of Aram** — Is really Damascus and Jerusalem has nothing to do with them at all. **And the head of Damascus**

— is Rezin [but he is] not [head of] Jerusalem. **יחת אפרים** — [Means] crushed.

רש"י

זַנְבוֹת הָאוּדִים הַעֲשֵׂנִים. יָדִיו בְּעֵינֶיךָ כְּזַנְבוֹת אוּדִים שְׁכַבְתָּהּ שְׁלֵהֲבַתָּהּ: בַּחֲרֵי אֵף. הַבְּאִים אֵלֶיךָ בַּחֲרֵי אֵף: (ו) וּנְקִיצְנָהּ. נַעֲוֹרְרָהּ בְּמַלְחָמָהּ: וּנְבַקְעָנָהּ. נִשְׁוּוּהָ אוֹתָהּ כְּבַקְעַת עֲמֹנוּ: אֵת בֶּן טַבְּאֵל. הַטּוֹב אֵלֵינוּ: (ז) לֹא תִקּוּם. עֲצָתָם: (ח) כִּי רֹאשׁ אָרָם. הוּא דְּמִשְׁק וְאֵין לִירוּשָׁלַיִם עִמָּהֶם כְּלוּם: וְרֹאשׁ דְּמִשְׁק. רִצִּין וְלֹא יְרוּשָׁלַיִם: יַחַת אֶפְרַיִם. תְּרוּצֵץ:

Writings Mishlei 15

כתובים משלי פרק טו

כֹּה בֵּית גָּאִים יִסַּח | יְדֹוֹה וְיִצְבּ גְּבוּל אֶלְמָנָה: כֹּה בֵּיתָא דְּגִיּוֹתָנָא נִסְתָּר
 אֱלֹהָא וַיַּעֲתֵד תַּחֲוִימָא

(25) The Lord will destroy the house of the proud; but [He] will establish the

כו תועבת ידוה מחשבות רע וטהרים אמרי-נעם:
 כז עכר ביתו בוצע בוצע ושונא מתנת יחיה: כח לב
 צדיק יהגה לענות ופי רשעים יביע רעות:
 כט רחוק ידוה מרשעים ותפלת צדיקים ישמע:
 ל מאור-עינים ישמח-לב שמועה טובה תדשן-
 עצם:

אלהא מרשיעי וצלחהון דצדיקי ישמע: ל נהורא דעיני מחדי לבא שומעתא טבא מדהנא גרמא:

boundary of the widow. (26) Wicked thoughts are an abomination to the Lord; but pleasant words are pure. (27) He who is greedy of gain, troubles his own house; but he who hates gifts shall live. (28) The heart of the righteous considers how to answer; but the mouth of the wicked pours out evil. (29) The Lord is far from the wicked; but He hears the prayer of the righteous. (30) The light of the eyes rejoices the heart; and good news fattens the bones.

RASHI

רש"י

(27) **Troubles his own house** — *since he is greedy of gain he robs. But he who hates gifts* — *certainly hates robbery.*

(28) **Considers how to answer** — *he thinks and understands what to understand.*

(30) **The light of the eyes** — *in Torah.*

Rejoices the heart — *since he knows what to answer to that which is asked. — Their bones become fat.*

(כו) עכר ביתו. מי שהוא בוצע בוצע גזלן; ושונא מתנת. כ"ש ששונא את הגזול: (כח) יהגה לענות. יחשוב ויבין מה יענה: (ל) מאור עינים. בתורה: ישמח לב. שודע להשיב לשואל דבר: תדשן עצם. נעשין עצמותיהם שמנים:

Mishnah Bava Metzia, chapter 7

משנה בבא מציעא פרק ז

(1) One who engages workers and demands that they commence early or work late — where local custom is not to commence early or work late [if he did not stipulate this as a

requirement before hiring them], he may not compel them to do so [and even though he agreed to pay them more than other workers, he cannot say; It is because of the early or late work schedule; since he didn't specifically mention this, they can respond by saying; You pay us extra, because of the quality of our work]. Where it is the practice to supply food [to the workers], he must supply them; to provide a relish, he must provide it. It all depends on

רבנו עובדיה מברטנורא

א השוכר את הפועלים ואמר להם להשכים ולהעריב, מקום שנהגו שלא להשכים ושלא להעריב, אינו רשאי לכפן. מקום שנהגו לזון, לזון, לספק במתיקה, רבנו עובדיה מברטנורא ואע"ג דטפא להו אנגרייהו משאר פועלים, לא מצי אמר להו האי דטפאי לבו אנגרייכו אדעתא דמקדמיתו ומחשכיתו בהדאי, דאמרי ליה האי דטפאת לן אדעתא דעבדינן לך עוברתא

the local custom. [If it was customary for workers to eat, yet he stipulated with them that he will feed them, he must add to the normal, customary amount. And so] it once happened that Rabbi Yochanan ben Matia said to his son; Go out and engage some workers. He went and agreed to supply them with food but upon returning to his father, the latter stated; My son, should you even prepare for them a banquet like Shlomoh's when he was in his glory, you could not fulfil your undertaking, for they are children of Avraham, Yitzchak and Yaakov, but, before they start work, go out and tell them; [I engage you] on condition that you have no claim upon me, other than bread and pulse. Rabban Shimon ben Gamliel says; It was unnecessary to stipulate this; since everything depends on local custom [and regardless of whether or not he stipulated this, he only fulfills the local custom; the *halachah* follows Rabban Shimon ben Gamliel]. (2) The following [workers] may eat [from that which they are working on], according to Biblical law: One who works upon that which is attached to the soil [eats] when its labor is completed [i.e., at the time of harvest; this is inferred from the verse "When you enter to work in the vineyard of your fellow you may eat ... but you may not place any into your receptacle." thus, only at a time when one would place it in a receptacle, i.e., during harvest time, (Deuteronomy 23:25)] and [one who works] upon that which is detached from the soil [eats], before its labor is complete [i.e., before it becomes liable to tithes or *challah*; this is inferred from the verse "Do not muzzle an ox when it is treading." "Treading," by definition, means produce that is detached (Deuteronomy 25:4)], provided that it is something that grows from the earth. The following may not eat: One who works upon that which is

רבנו עובדיה מברטנורא

שפירתא: במתיקה. לפתן: הכל כמנהג המדינה. הכל לאתויי דוכתי דנהיגי פועלים למיכל ולמשתי בצפרא בביתו של בעל הבית קודם שיצאו למלאכתם, דאי אמר להו בעל הבית קדימו לעבדתיכו בשדה ואביא לכם מאכלכם שם, אמרי ליה לא, אלא עתה נאכל בבית קודם שנצא השדה כמנהג המדינה: מעשה ברבי יוחנן בן מתיא. בגמרא מפרש דחסורי מחסרא ודכי קתני, ואם פסק להם מזונות מזונות, ריבה להם, כלומר, כיון דלא הוה צריך לאתנווי שהרי ממנהג המדינה היו אוכלים, ואתני בהדייהו ליתן להם מזונות, מזוני יתירי קאמר, ומעשה נמי ברבי יוחנן וכו': בשעתו. בעת מלכותו דמלך והדיוט הוה: שהם בני אברהם יצחק ויעקב. וסעודתו של אברהם גדולה משל שלמה, דאילו אברהם שלשה פרים לשלשה אנשים, ובסעודת שלמה יהודה וישראל רבים כחול אשר על שפת הים: עד שלא יתחילו במלאכה. דאין כאן אלא דברים. דאילו משיתחילו לא תוכל לחזור: רבן שמעון בן גמליאל אומר וכו'. והלכה כרבן שמעון בן גמליאל: ב ואלו. פועלים: אוכלים מן התורה. במה שעוסקין בו: גמר מלאכה. כשתולשין אותו. דכתבי (וברים כ"ה) ואל כליו לא תתן, בשעה שאתה נותן לכליו של בעל הבית אתה אוכל, דהיינו כשתולשין אותו: ובתלוש מן הקרקע. ואם מתעסק בדבר התלוש אוכל באותו דבר עד שלא נגמרה מלאכתו למעשר, אם הוא בר מעשר. או עד שלא נגמרה מלאכתו לחלה, אם הוא בר חלה. דאמר קרא (שם כ"ה) לא תחסום שור בדישו, ומדלא קאמר לא תדוש בחסימה, שמע מינה לאקושי חוסם ונחסם לחוסם, מה נחסם שהוא שור אוכל בתלוש כשעושה

יספק. הכל כמנהג המדינה. מעשה ברבי יוחנן בן מתיא שאמר לבנו, צא שכר לנו פועלים. הלך ופסק להם מזונות. וכשבא אצל אביו, אמר לו, בני, אפילו אם אתה עושה להם כסעודת שלמה בשעתו, לא יצאת ידי חובתך עמהן, שהן בני אברהם יצחק ויעקב. אלא עד שלא יתחילו במלאכה צא ואמר להם, על מנת שאין לכם עלי אלא פת וקטנית בלבד. רבן שמעון בן גמליאל אומר, לא היה צריך לומר, הכל כמנהג המדינה: ב ואלו אוכלין מן התורה. העושה במחבר לקרקע בשעת גמר מלאכה, ובתלוש מן הקרקע עד שלא נגמרה מלאכתו, ובדבר שגדולו מן הארץ. ואלו שאין אוכלין. העושה במחבר לקרקע

attached to the soil [may not eat] before its labor is completed [e.g., if one weeds small grapes that are not growing properly, this is considered “before its labor is completed”]. [One who works] upon that which is detached from the soil after its labor is complete [after it is obligated in tithes or *challah*], and [one who works] upon that which does not grow from the soil [e.g., one who milks cows or makes cheeses may not partake of them] (3) If he works with his hands but not with his feet, or with his feet but not with his hands; [and] even if [he only works] with his shoulders, he may eat. Rabbi Yose son of Rabbi Yehudah says; [Since we infer from the verse regarding the ox, he may

not eat] unless he works with his hands and feet [the *halachah* does not follow Rabbi Yose]. (4) If he is working among figs, he may not eat grapes; [and if] among grapes, he may not eat figs. However, he may restrain himself until he comes to the choicest quality [fruit] and then eat. Regarding all of them, permission is granted only when they are actually working [i.e., they may not stop work and eat during a break]; but in order to save the employer's time, they [the Rabbis] ruled, workers may eat as they are walking from row to row [though they are not actually working], and when returning from the winepress [to bring another load of grapes to be pressed]. And regarding a donkey, [it may eat from its load] until being unloaded. (5) A worker may eat cucumbers, even upto the value of a dinar, or dates, even upto the value of a dinar. Rabbi Elazar ben Chisma says; A worker may not eat more than his wage. But the Sages permit it. Yet one is advised not to be greedy, and thus shut the door [that feeds him] in his face. (6) One may stipulate [to receive payment instead of eating] for himself, his son or

רבנו עובדיה מברטנורא

בו מלאכה, כך חוסם שהוא אדם אוכל בתלוש כשעושה בו מלאכה, ומה חוסם וכו'. ומה דיש מיוחד, דבר שהוא גדולי קרקע ולא נגמרה מלאכתו למעשר ובשעת גמר מלאכה פועל אוכל בו, אף כל דבר שהוא גידולי קרקע ולא נגמרה מלאכתו למעשר כשהוא בשעת גמר מלאכה פועל אוכל בו. יצא החולב והמחבץ והמגבן, שאינן גדולי קרקע. ויצא המבדיל התמרים והגרוגרות המחוברים יחד, שנגמרה מלאכתם למעשר. ויצא המנכש בשומים ובבצלים, שמסיר הקטנים שאינן גדלים לעולם מבין האחרים להרחיב מקום לגדולים, שאין זו שעת גמר מלאכה. שכל אלו וכיוצא בהן אין פועל אוכל בהן: **ג ער שיעשה בידי ורגליו**. מה שור בידי וברגליו אף פועל בידי וברגליו, דהא אתקש חוסם לנחסם. ואין הלכה כר' יוסי ברבי יהודה: **ד מפני השב אבדה לבעלים**. שלא יבטל ממלאכתו ויאכל: **אמרו פועלים אוכלים בהליכתן מאומן מאומן**. כשגמרו שורה זו והולכים להתחיל בחברתה. ואף על גב דהיא שעתא לאו שעת מלאכה היא, ניחא ליה לבעל הבית. בהא: **וחמור כשהיא פורקת**. בהליכתה אוכלת ממשאוי שעל גבה עד שתהא פורקת: **ה אפילו בדינר**. אפילו היא שוה דינר: **לא יאכל פועל יותר על שכרו**. דאמר קרא כנפשך, כשכירותו, שעליו הוא מוסר את נפשו לעלות בכבש וליתלות באילן: **מלמדין**. אומרים לו דרך עצה הוונת. ותנא קמא פליג אחכמים ואמר אין מלמדין. והלכה כחכמים: **ויהא סותם את הפתח**. שימנעו מלשכרו: **ו קוצץ**. ליטול מעות ולא

בשעה שאין גמר מלאכה, ובתלוש מן הקרקע מאחר שנגמרה מלאכתו, ובדבר שאין גדולו מן הארץ: **ג היה עושה בידי אבל לא ברגליו, ברגליו אבל לא בידי, אפלו בכתפו, הרי זה אוכל**. רבי יוסי בר יהודה אומר, עד שיעשה בידי וברגליו: **ד היה עושה בתאנים, לא יאכל בענבים, בענבים, לא יאכל בתאנים**. אבל מונע את עצמו עד שמגיע למקום היפות ואוכל. וכלן לא אמרו אלא בשעת מלאכה, אבל משום השב אבדה לבעלים אמרו, פועלים אוכלין בהליכתן מאמן לאמן, ובחזירתן מן הגת, ובחמור כשהיא פורקת: **ה אוכל פועל קישות אפלו בדינר, וכותבת אפלו בדינר**. רבי אלעזר בן חסמא אומר, לא יאכל פועל יתר על שכרו. **והחכמים מתירין, אבל מלמדין את האדם שלא יהא רעבתן ויהא סותם את הפתח בפניו: ו קוצץ אדם על ידי עצמו, על ידי בנו**

daughter that are of age, his slave and maid who are of age, and his wife; because they have understanding [to forgo and waive their rights to the food]. But, he may not stipulate [this] for his son or daughter who is a minor, his slave or maid who is a minor, nor in respect of his beast; because they have no understanding [and thus, don't waive their rights to the food]. (7) If one engages workers to work upon his fourth-year plantings [which may be eaten only in Jerusalem or alternatively, its fruit are redeemed and the money is spent in Jerusalem], they may not eat; but if he did not inform them [that they

were of the fourth year], he must redeem [the fruit] and let them eat it. If his fig-cakes were broken [and he hired workers to reattach them], or his barrels of wine burst open [and he hired workers to repair the barrels; since the produce is complete and subject to tithes], they may not eat. But if he did not inform them, he must tithe [the fruit or wine] and let them partake. (8) Those guarding fruit may eat from them, in accordance with the accepted custom, but not by Biblical law [however, watchmen of gardens and vineyards may not eat from them]. There are four guardians: a) an unpaid guardian [— שומר הנם], b) a borrower [— שואל], c) a paid guardian [— נושא שכר], and d) one who leases [— שוכר] [each of whom must guard the object entrusted with him, but their liabilities differ]. An unpaid guardian takes an oath in all cases [that such-and-such occurred and that he has not deliberately been negligent, and is free of liability]; a borrower pays in all cases [of injury, capture, death, loss, and theft; but if the animal died in the course of its work, he is free of liability, for he borrowed the animal for this purpose]; a paid guardian and one who leases, takes an oath in the case of injury, capture [i.e., forced capture by robbers, which is regarded as an accident for which he is not responsible] or death, but pays for loss or theft [these are not considered accidents; rather, he

רבנו עובדיה מברטנורא

יאכל: על ידי עצמו. בשביל עצמו: מפני שיש בהן דעת. וידעי וקא מחלי: ז נטע רבעי. פירות של אילן בשנה הרביעית, שאינו נאכלין אלא בירושלים או פודה אותן ומעלה הדמים לירושלים: נתפרסו עיגוליו. עיגולי דבלה שנתפרדו ושכר פועלים לחברן, או חביות שנפתחו ושכר פועלים לסתמן: הרי אלו לא יאכלו. שכבר נגמרו מלאכתם והוקבעו למעשר והרי הן טבל: ח שומרי פירות. שומרי גיתות וערימות ופירות תלושים. אבל שומרי גנות ופרדסים, אין אוכלים לא מהלכות מדינה ולא מן התורה, דשומר לאו כעושה מעשה דמי: מהלכות מדינה. שכבר נהגו כן: נשבע על הכל. על כל המאורעות הכתובות בשאר שומרים לחיוב, נשבע שכן עלתה לו ופטור: משלם את הכל. גניבה ואבידה ואונסים: נושא שכר וכו'. וכולהו נפקא לן מקראי פרשת ואלה המשפטים. פרשה ראשונה כי יתן איש אל רעהו וגו' נאמרה בשומר חנם, שכן פטר בו גנבה ואבדה. שניה, כי יתן איש אל רעהו חמור או שור או שה נאמרה בשומר שכר, שכן חייב בו גנבה ואבדה, דכתיב בה אם גנב יגנב מעמו ישלם לבעליו, אין לי אלא גניבה, אבידה מנין, תלמוד לומר אם גנב יגנב, מכל מקום. ועוד, קל וחומר, ומה גניבה שקרובה לאונס חייב, אבידה שקרובה לפשיעה לא כל שכן. ושוכר, כיון שאין כל הנאה שלו דינו כשומר שכר. והשואל, מפורש בפרשה שלישית וכי ישאל איש מעם

ובתו הגדולים, על ידי עבדו ושפחתו הגדולים, על ידי אשתו, מפני שיש בהן דעת. אבל אינו קוצץ על ידי בנו ובתו הקטנים, ולא על ידי עבדו ושפחתו הקטנים, ולא על ידי בהמתו, מפני שאין בהן דעת: ז השוכר את הפועלים לעשות בנטע רבעי שלו, הרי אלו לא יאכלו. אם לא הודיען, פודה ומאכילן. נתפרסו עיגוליו, נתפתחו חביותיו, הרי אלו לא יאכלו. אם לא הודיען, מעשר ומאכילן: ח שומרי פרות אוכלין מהלכות מדינה, אבל לא מן התורה. ארבעה שומרי הן. שומר חנם, והשואל, נושא שכר, והשוכר. שומר חנם נשבע על הכל, והשואל משלם את הכל, ונושא שכר והשוכר נשבעים על השבורה ועל השבייה ועל המתה, ומשלמין את האבדה ואת

should have guarded it more carefully]. (9) One wolf [attacking], is not considered an unavoidable accident [he should have fought it off; a paid guardian and one who rents, are required to do so and are liable, if they don't]; [if] two wolves [attack], this is considered an unavoidable accident [where a paid guardian swears and is free from liability]. Rabbi Yehudah says; When wolves are incited [to attack] (see second explanation in Tiferet Yisrael) even [the attack of] one is considered an unavoidable accident [since at such times they are extremely fierce and even one will jump on a person]. [An attack of] two dogs is not considered an unavoidable accident.

Yaddua the Babylonian said in the name of Rabbi Meir; If they attack from the same side, it is not an unavoidable accident; from two different directions, it is. An attack by [armed] robbers [even one] is an unavoidable accident. [Damage caused by] a lion, bear, leopard, panther and snake are unavoidable accidents. When is this so? If they came [and attacked] of their own accord, but if he [the shepherd] led them to a place infested with wild beasts and robbers, this is not considered as being an accident. (10) If it died a natural death, it is an unavoidable accident, [but] if he maltreated it [e.g., he didn't feed it, or he didn't give it any shade from the sun etc.,] and it died, this is not considered an unavoidable accident. If it climbed to the top of steep rocks and then fell down and died, it is an unavoidable accident; but if he took it up to the top of steep rocks and it fell and died, this is not considered an unavoidable accident. An unpaid guardian may stipulate [in the event of loss] to be free from an oath; a borrower, from payment; a paid guardian and one who rents [an item], from an oath [if they plead unavoidable accident] or payment [for loss or theft]. (11) A stipulated condition which is contrary to Torah law is null and void [e.g., if one says; On the condition that I am not obligated to supply you with food, clothing or have marital relations, you are betrothed to me; she becomes betrothed, but his conditions are null and void]; also, any condition which is preceded by the action [e.g., You are betrothed to me on the condition that you do

רבנו עובדיה מברטנורא

רעהו ונשבר או מת בעליו אין עמו שלם ישר: **ט זאב אחד אינו אונס.** ונושא שכר ושוכר חייבין עליו. דכתיב הטרפה לא ישרם, יש טרפה שהוא משלם ויש טרפה שאינו משלם: **בשעת משלחת זאבים.** כשחיה רעה משולחת קופצת היא על אדם אחד. ואין הלכה כרבי יהודה ולא כידוע הבבלי: **הלסטים.** חד לטטים הרי זה אונס: **י סגפה.** עינה אותה ברעב או שהושיבה בקיץ בחמה ובחורף בצנה: **עלתה לראשי צוקין.** שתקפתו ועלתה לראשי הרים גבוהים: **מתנה שומר חנם להיות פטור משבועה:** והאי לאו מתנה על מה שכתוב בתורה הוא, אלא שאומר לו אי אפשר להיות שומר לך אלא בכך. ושומר לא נחית לשמירה עד דמשיך, לבהמה, והאי כי משך כבר פירש על מנת שאין לו עליו שבועה, ולא שעבד נפשיה לירד בתורה שומרין אלא למקצת, ולמה שירד ירד: **יא כל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל.** כולה מתניתין ר' מאיר היא דסבר המתנה על מה שכתוב בתורה אפילו בדבר

הגנבה: **ט זאב אחד,** אינו אנס, שני זאבים, אנס. רבי יהודה אומר, בשעת משלחת זאבים, אף זאב אחד אנס. שני כלבים, אינו אנס. ידוע הבבלי (אומר) משום רבי מאיר, מרוח אחת, אינו אנס, משתי רוחות, אנס. הלסטים, הרי זה אנס. הארי והדב והנמר והפרדלס והנחש, הרי זה אנס. אימתי. בזמן שבאו מאליהן, אבל אם הוליכן למקום גדודי חיה ולטטים אינו אנס: **י מתה כדרךה,** הרי זה אנס. סגפה ומתה, אינו אנס. עלתה לראשי צוקין ונפלה ומתה, הרי זה אנס. העלה לראשי צוקין ונפלה ומתה, אינו אנס. מתנה שומר חנם להיות פטור משבועה, והשואל להיות פטור מלשלם, נושא שכר והשוכר להיות פטורין משבועה ומלשלם: **יא כל המתנה על מה שכתוב בתורה, תנאו בטל.** וכל תנאי שיש מעשה

such-and-such] is null and void [since it is only valid where the action stipulated is stated first, e.g., If you do such-and-such, you

are betrothed to me, because the laws of “conditions” are based on the one that Moshe *Rabbeinu* made with the tribes of Reuvein and Gad, where he stated the condition first by saying; “If the children of Gad and Reuvein will cross the Jordan with you ... you shall give them the land of Gilad as an inheritance,” (Numbers 32:29)] and any [condition] that can be fulfilled eventually, which is stipulated first [as explained above], such a condition is valid.

רבנו עובדיה מברטנורא

שבממון תנאו בטל. ואינה הלכה. אלא בדבר שבממון אפילו שהתנה על מה שכתוב בתורה תנאו קיים: כל תנאי שיש בו מעשה מתחלה. שהקדים מעשה שיש עליו לעשות לתנאי שהוא מבקש ממנו, כגון הרי מעשה זה שלך אם תעשה דבר פלוני, דלא דמי לתנאי בני גד ובני ראובן אם יעברו ונתתם היינו תנאי קודם למעשה: תנאו בטל. והוי מעשה קיים ואע”פ שלא קיים בעל התנאי את התנאי: וכל שאפשר לו לקיימו בסופו. והיה תנאי קודם למעשה: תנאו קיים. אבל אי אפשר לו לקיימו, התנאי בטל והמעשה קיים, שאינו אלא כמפליג בדברים, שאין בלבו לשום תנאי אלא להקניט בעלמא מרחיק ודוחה את חבירו בדברים:

Gemara Bava Metzia, 71a

גמרא בבא מציעא דף ע”א ע”ב

Rabbi Yosef learned: “When you lend money to My people, to the poor person who is with you:” (Exodus 22:24) [this teaches, if the choice lies between] “My people” and a heathen, “My people” takes precedence; the poor or the rich — the “poor” has priority; your poor [i.e., your relatives] and the [general] poor of your town — “your poor” come first; the poor of your city and the poor of another town — the poor of your town have priority. The Master said: [If the choice lies between] “My people” and a heathen — “My people” takes precedence. But is this not obvious? — Rabbi Nachman answered: Huna

told me it means that even if [money is lent] to the heathen on interest, and to the Israelite without [the latter should take precedence]. It has been taught: Rabbi Yose says: Come and see the blindness of usurers. If a man calls his neighbor wicked, he harbors a deep-seated animosity against him; while [if he lends with interest] they bring witnesses, a notary, pen and ink, and record and attest [that so-and-so owes this much with interest, which is comparable to] so-and-so has denied the God of Israel. It has been taught: Rabbi Shimon ben Elazar says: He who has money and lends it without interest, of him Scripture writes: “He who does not lend his money on interest and does not take a bribe against the innocent. He who does these things

תני רב יוסף (שמות כ”ב) אם כסף תלוה את עמי את העני עמך עמי ונכרי עמי קודם עני ועשיר עני קודם. ענייך ועניי עירך ענייך קודמין. עניי עירך ועניי עיר אחרת עניי עירך קודמין. אמר מר עמי ונכרי עמי קודם. פשיטא. אמר רב נחמן אמר לי הווא לא נצרכא דאפילו לנכרי ברבית ולישראל בהנא. תניא אמר רבי יוסי בא וראה כמה סמיית עיניהם של מלוי ברבית אדם קורא לתבירו רשע יורד עמו לתיו והם מביאים עדים ולבלד וקולמוס ודיו וכותבים והותמים פלוני זה כפר באלהי ישראל. תניא רבי שמעון בן אלעזר אומר כל מי שיש לו מעות ומלוה אותם שלא ברבית עליו הכתוב אומר (תהלים ט”ו) כספו לא נתן בנשך ושחד על נקי לא לקח עשה

will never falter;" (Psalms 15:5) thus you learn that he who does lend on interest, [does falter i.e.,] his wealth dissolves. But do we not see [people] who do not lend on interest, yet their wealth dissolves? — Rabbi Elazar said; The latter sink [into poverty temporarily] but [eventually] recoup, whereas the former sink, but do not recoup. Our Rabbis taught: "[When you lend him money,] do not take *neshekh* or *tarbit* [i.e., interest]." (Leviticus 25:36) But you may become a guarantor for him. A guarantor for whom? Shall we say to an Israelite? But we learned:

The following violate the negative precept: The lender, the borrower, the guarantor, and the witnesses! If it means to a heathen: Since, however, it is the law of the heathen to claim direct from the guarantor, it is [as if] he [the guarantor] who borrowed from him [the heathen and then lent it to the Israelite himself]! — Rabbi Sheshet answered: It means that he engaged himself to bring his actions [against the debtor first], in accordance with Jewish law. But if he engaged to abide by Jewish law, he should not take interest either! — Rabbi Sheshet replied:

He pledged himself for the one, but not for the other.

זוהר יתרו דף פ"ט ע"א

כה אמר ה' לפריסים. מאן פריסים אלין אינון חברייה דמשדתלי באורייתא ומסרסי גרמיהו כל שתא יומין דשבתא ולעאן באורייתא ובליליא דשבתא מזרזי גרמיהו בזווגא דילהון משום דידעי רוא עלאה בשעתא דמטרוניתא אודוונת במלכא. ואינון חברייה דידעין רוא דא מכוננין לבייהו למהימנותא דמאריהון ומתברכאן באבא דמעיהון בההוא ליליא ודא הוא דכתיב אשר ישמרו כמה דאת אמר ואביו שמר את הדבר. ואקרון פריסים ודאי בגין לחכאה לשבתא לאשכחא רעוא דמאריהון דכתיב ובתרו באשר הפצתי. מאי באשר הפצתי דא זווגא דמטרוניתא ומחויקים בכריתא כלא חד בכריתא סתם. וכפאה חולקיה דמאן דאתקדש בקדושה דא וידע רוא דא. תא חוי כתיב ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך ויום השביעי שבת לה' אלהיך וגו' כל מלאכתך באינון שתא יומי עבדידתיהו דבני נשא. ובגין האי מלה לא מודווגי חברייה בר בזמנא דלא ישתבח מעבדידתיהו דבני נשא אלא עבדידתיה דב"ה. ומאי עבדידתיה זווגא דמטרוניתא לאפקא נשמתין קדישין לעלמא ובגין כך בהאי ליליא חברייה מתקדשי בקדושה דמאריהון ומכונני לבייהו ונפקי בגי מעלי בגין קדישין דלא סאטן לימינא ולשמאלא בגין דמלכא ומטרוניתא. ועל אלין כתיב בגנים אתם לה' אלהיכם. לה' אלהיכם ודאי. בגין דאלין אקרון בגין דיליה בגין למלכא ולמטרוניתא והא דעתיהו דחברייה דידעין רוא דא כדא מתדבקן. ובגין כך אקרון בגין לקודשא בריהו. והני אינון דעלמא מתקיימא בגינייהו. וכד סליק עלמא בדינא אסתפל קב"ה באינון בגיני ומרחם על עלמא. ועל דא כתיב כלה זרע אמת. זרע אמת ודאי:

אָלָה לֹא יִמוּט לְעוֹלָם הָא לְמִדַּת שְׁכַל הַמְלוּה בְּרַבִּית נִכְסָיו מִתְמוּטְטִין וְהָא קָא חֲזִינָן דְּלֹא מוֹזְפִי בְּרִיבִית וְקָא מִתְמוּטְטִין. אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר הֶלְלוּ מִתְמוּטְטִין וְעוֹלָיו וְהֶלְלוּ מִתְמוּטְטִין וְאִינוּן עוֹלָיו. תַּנּוּ רַבְּנָן (וִיקָרָא כ"ה) אַל תִּקַּח מֵאִתּוֹ נֶשֶׁךְ וְתִרְבִּית אֲבָל אֵתָהּ נַעֲשֶׂה לוֹ עָרֵב. עָרֵב לְמָאן אִילִימָא עָרֵב לְיִשְׂרָאֵל וְהִתְנַן אֵלוּ עוֹבְרִים בְּלֹא תַעֲשֶׂה הַמְלוּה וְהִלוּה הָעָרֵב וְהָעָדִים. אֶלָּא לְנִכְרִי. וְכִיּוֹן דְּדִינִיהּ דְּנִכְרִי דְּאִזִּיל בְּתַר עָרֵב אִיהוּ נִיהוּ דְּקָא שְׁקִיל מִינֵיהּ רַבִּיתָא. אֲמַר רַב שֵׁשֶׁת שְׁקִיב עָלָיו לְדוֹן בְּדִינֵי יִשְׂרָאֵל. אִי קִבַּל עָלָיו לְדוֹן בְּדִינֵי יִשְׂרָאֵל רַבִּית נִמִּי לֹא לְשָׁקוֹל. אֲמַר רַב שֵׁשֶׁת שְׁקִיב עָלָיו לְזוֹ וְלֹא קִבַּל עָלָיו לְזוֹ:

Yosef Le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Anthologized

מלוקט

We learned (Avot 1:5): “Do not have much conversation with women. This was said regarding one's own wife; how much more so is this true of another man's wife. From here the Sages said; Whoever has much conversation with a woman causes evil to himself and neglects the study of Torah, and his end will be that he will inherit hell. Woe to the silly people and fools who read or hear this Mishnah in the Synagogue and do not take it to heart, going backwards regarding that which the Sages warned. Our holy Rabbis say that he causes himself evil, that the other side, which is called evil, becomes attached to him. As a result, he neglects the study of Torah, and neglect of Torah study is worse than idolatry, forbidden relations, and bloodshed. And in the end, he will inherit hell. Our holy Rabbis, of blessed memory, were precise in saying “His end will be.” For when he dies, [first] he will go from one suffering to another by the hand of cruel angels of destruction who will give him no rest at all. And after many, many years, they will bring him to receive his inheritance, that he will inherit in hell from the share of the other [since the wicked also inherit the share of the righteous as well as their own]. One should truly be astounded at the intensity of the blindness of foolish people who ignore the words of our holy Rabbis. If you ask them whether they believe in the words of our Rabbis, of blessed memory, they will say that, of course, they believe them. But their actions manifest the opposite. Or perhaps, in their arrogance, they are not concerned with the punishments. May the

תנן אל תרבה שיחה עם האשה באשתו אמרו קל וחומר עם אשת חבירו מכאן אמרו חכמים כל המרבה שיחה עם האשה גורם רעה לעצמו ובוטל מדברי תורה וסופו יורש גיהנם. הוי פתאים וסכלים אשר קורין או שומעים המשנה הוי בבית הפנסת ואינם שמים על לב וביותר שהזהירו חכמים הם נסוגים אחור. הרי רבותינו הקדושים אומרים שגורם רעה לעצמו שהסטרא אחרא הנקראת רעה נדבקת בו. ועל ידי זה בטל מדברי תורה אשר בטול תורה חמור מעבודה זרה גלוי עריות שפיכות דמים. וסופו יורש גיהנם. דקדקו רבותינו זכרונם לברכה הקדושים לומר וסופו כי בעת פטירתו ילך מדחי אל דחי ביד מלאכי חבלה אכזרים ולא יתנו לו מנוחה כלל ואחר כמה וכמה שנים יוליכוהו לקחת ירושתו שיירש בגיהנם חלק חבירו ובאמת ישתומם האדם עד כמה גברה עורון עיני הפתאים שמעלימים עין מדברי רבותינו הקדושים ואם תשאלם אם מאמינים בדברי רבותינו זכרונם לברכה ישיבו דודאי הם מאמינים אבל מעשיהם להפך או שבעזותם אינם חשים לכל העונשים רחמנא ליצלן:

Merciful One save us.

Practical Law:

הלכה

Rambam, Laws of Reciting Shema, Ch. 1

הרמב"ם הלכות קריאת שמע פרק א

(1) These blessings, together with all the other

א ברכות אלו עם שאר כל הברכות הערוכות

blessings that all of the Jewish People are familiar with, were instituted by Ezra the Scribe and his Court. No one is allowed to subtract from or add to them. If, in a certain place in the prayers, they decreed to conclude with “Blessed are You,” one may not omit that conclusion. In a place in the prayers where they decreed not to conclude with “Blessed are You,” one may not end with this conclusion. In a place where they decreed not to begin a blessing with this form, one may not begin with it; in a place where they decreed to begin a blessing with this form, one may not omit it. The general rule is that whoever changes the form decreed by the Sages for blessings is in error and must recite the blessing again, as they formulated it. And whoever does not say “True and enduring” in the morning prayer and “True and faithful” in the evening prayer has not fulfilled his obligation. (2) If someone recited the second blessing before the first, whether in the daytime or at night, [those blessings] before or after the Shema, he has nonetheless fulfilled his obligation, because these blessings have no specific order. If, in the morning prayer, someone began with “Who makes light” and concluded with “Who makes the evening darkness,” he has not fulfilled his obligation. But if he began by saying “Who makes the evening darkness” and concluded with “Who makes light,” he has fulfilled his obligation. In the evening, if he began by saying “Who makes the evening darkness” and concluded with “Who makes light,” he has not fulfilled his obligation. But if he began by saying “Who makes light” and concluded with “Who makes the evening darkness,” he has fulfilled his obligation. The reason being, that the determining part of a blessing, is its conclusion.

בְּפִי כָּל יִשְׂרָאֵל עֲזָרָא הַסּוֹפֵר וּבֵית דִּינּוֹ תִּקְנוּם וְאִין אָדָם רְשָׁאֵי לְפָחוּת מֵהֶם וְלֹא לְהוֹסִיף עֲלֵיהֶם. מְקוֹם שֶׁהִתְקִינוּ לְחַתּוֹם בְּבִרּוּךְ אֵינוֹ רְשָׁאֵי שְׁלֹא לְחַתּוֹם וּמְקוֹם שֶׁהִתְקִינוּ שְׁלֹא לְחַתּוֹם אֵינוֹ רְשָׁאֵי לְחַתּוֹם. מְקוֹם שֶׁהִתְקִינוּ לְפַתּוּחַ בְּבִרּוּךְ אֵינוֹ רְשָׁאֵי לְפַתּוּחַ מְקוֹם שֶׁהִתְקִינוּ לְפַתּוּחַ אֵינוֹ רְשָׁאֵי שְׁלֹא לְפַתּוּחַ כְּלָלוֹ שֶׁל דְּבַר כָּל הַמְשֻׁנָּה מִמִּטְבֵּעַ שֶׁשֻׁבְּעוּ חֻכְמַיִם בְּבִרְכוֹת הָרִי זֶה טוֹעֵה וְחֹזֵר וּמִבְּרַךְ כְּמִטְבֵּעַ. וְכָל שֶׁאֵינוֹ אוֹמֵר אֶמֶת וְיֹצֵיב בְּשַׁחֲרִית וְאֶמֶת וְאֶמוּנָה בְּעֶרְבִית לֹא יֵצֵא יְדֵי חוֹבְתּוֹ; בַּהֲקָדִים בְּרָכָה שְׁנִיָּה לְבִרְכָה רִאשׁוֹנָה בֵּין בַּיּוֹם בֵּין בַּלַּיְלָה בֵּין לַפְּנִיָּה בֵּין לְאַחֲרֶיהָ יֵצֵא לְפִי שֶׁאִין סֹדֵר בְּבִרְכוֹת. בְּשַׁחֲרִית פֶּתַח יוֹצֵא אוֹר וְסִיִּים מְעַרֵּב עֲרֵבִים לֹא יֵצֵא פֶּתַח בְּמַעְרֵב עֲרֵבִים וְסִיִּים בַּיּוֹצֵר אוֹר וּבְעֶרֶב פֶּתַח בְּמַעְרֵב עֲרֵבִים וְסִיִּים בַּיּוֹצֵר אוֹר לֹא יֵצֵא פֶּתַח בַּיּוֹצֵר אוֹר וְסִיִּים בְּמַעְרֵב עֲרֵבִים יֵצֵא שְׁכָל הַבְּרָכוֹת הוֹלְכוֹת אַחֵר חֲתִימָתָן:

YITRO FOR THURSDAY
TORAH

יתרו ליום חמישי
תורה

כיון בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילוי ה אחרונה דשם ב'ן לקנות הארת רוח משבת הבאה

כב וְיִדְוֹנוּן יְתַּ עֲמָא בְּכָל עֵדָן וְיִהְיִי כָּל פְּתָגָם רַב יִתְוִן לְוִתְךָ וְהָיָה כָּל־עַתְּ וְהָיָה כָּל־

(22) And they shall judge the people at all times, and it shall be that any major

RASHI

(כב) וְשִׁפְטוּ. וְיִדְוֹנוּן לְשׁוֹן צְוּוּי: וְהִקְלַ מְעַלְיָךְ. דְּבַר

renders:] וְיִדְוֹנוּן, an expression of command [“And they shall judge”]. **Thereby making it**